

svarer jeg dertil, at det kommer an paa, hvad den ærede Rigsdagsmand forstaaer ved „Communen“, om det er Amts- eller Sognecommunen. Det kommer ogsaa an paa, hvor stor en Samling af Communer det ærede Medlem tænker paa, der som en Heelhed skulde ordne denne Sag og tage sig af den. Skulde det være hans Mening, at enhver Sognecommune paa sin Viis skulde ordne sit Skolevæsen, og at Decentralisationen skulde føres saa vidt, saa troer jeg, at det vilde komme til at see daarlignende ud med Skolevæsenet, og jeg kan i saa Fald ikke give ham Ret. Derimod kan jeg vel tænke mig, at Amtskommunerne kunde faae en større Indflydelse paa Ordningen af hele Skolevæsenet; men det forekommer mig forøvrigt, at det allerede nu for en stor Deel er lagt i Skoleraadets Haand. Hvorfor jeg imidlertid ifær tog Ordet, var, fordi der var noget Haardt i den ærede Rigsdagsmands Bedømmelse af Skolelærerstanden, naar han hentedede den fradens Lyft til at søge Forslyttelse. Jeg veed, at den ærede Rigsdagsmand mere end Andre, mere end de Fleste skjønner paa, hvad der er stille Flid og Arbeidsiver, og der er saa Stænder i Landet, som uvillige saa megen Flid og Arbeidsiver i deres Kalb som netop Skolelærerstanden, og det vilde jeg ønske snarere her maatte finde Anerkjendelse end Ikke-Anerkjendelse. Jeg kan forsikre den ærede Rigsdagsmand, at ved noget nyere Kjendskab til Skolelærernes Kaar er det ganske afgjort, at en Skolelærer, der har en tarvelig Hustru og selv er tarvelig, kan slaae sig igjennem under normale Forhold, men naar Sygdom og desl. kommer til, er hans Stilling ingenlunde god, men snarere mislig. Skjøndt jeg nu veed, at dette er saaledes, skal jeg dog ikke udspinde denne Traad længere eller deraf tage Anledning til for Tiden at tilraade en Omordning af disse Forhold, men kun bemærke, at jeg har ønsket dette udtalt, for at det ikke skal blive troet, at Skolelærerstanden er vel lønnet, vel aflagt her i Landet; thi det er den ikke.

Kraiberg: Jeg skal naturligviis ikke betage den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) hans Forundring over min sidste Ytring; mig vilde det i høi

Grad undre, om en Lærer, hvor kort en Tid han end havde været ansat ved en Skole, ikke vilde søge Forslyttelse til en bedre Stilling, naar Leiligheden aabner sig, thi denne Leilighed tilbyder sig maaskee kun een eneste Gang for ham. Den nuværende Maade at bestille Skolelærerne paa sætter jeg Priis paa; thi der indrømmes derved Communerne en naturlig Indflydelse paa, hvem de ville have antaget til Lærer; men den medfører som alle Gøder ogsaa sine Ulemper, og det er en saadan Ulempe, der er forbunden med den nuværende Bestillingsmaade, at man langt oftere kan komme til at stifte Lærer, end naar Kaldsvetten var henlagt til en fælles Kaldsautoritet. Jeg ønsker og haaber, at denne Indstillingsret maa blive benyttet paa en Maade, der er helbig for Skolen, hvilket jeg ikke betvivler, og det er min Overbeviisning, at hvis den omhandlede Ulempe skulde vedvare, vil man kunne raade Bod paa den, men det vil i Sandhed kun kunne seee paa den af mig antydede Maade.

Winther: Jeg vil blot bemærke til den ærede Minister, at om jeg end ikke i dette Dieblil kan paavise Exempler paa, at en Præst havde faaet Lov til at blive anseet som ikke kaldet til et nyt Kald for senere at faae et andet, saa kan man dog paavise mange Tilfælde, hvor en Præst har faaet Tilladelse til at ansees som ikke kaldet til et nyt Kald. Naar han imidlertid har søgt Forslyttelse til et nyt Kald, saa er det jo, fordi han har regnet efter, at det var fordeelagtigere for ham at flytte; men naar han nu ved en Omregning kommer til det Resultat, at det ikke er fordeelagtigere, men derimod bedre at blive, hvor han er, saa siger jeg ikke, at det er af Egenytte, han ønsker at blive, hvor han er; naar det ikke svarer Regning at flytte, men jeg mener dog, at man kan ligesaa godt kalde det Egenytte hos ham som hos den Anden. Forøvrigt skal jeg sige, at Aarsagen til, at jeg er uvillig stemt mod dette Lovforslag, er den, at det forekommer mig for tidligt at begynde at rejse Klager over de Ulemper, som følge af en Lov, der ikke har bestaaet længere end den, som behersker disse Forhold. Lad den være noget længere, og lad Ulemperne blive af den Natur, at de